

דבר העורכת

חג חירות שמח!

חג הפורים כבר נחוג ובפתח האביב ועימו חג הפסח. הגיליון הפעם מוקדש לנושאים הקשורים לחג החירות – דן שחורי מספר על שחרור העבדים בארצות הברית במאה ה-19. גיל רובין כותב על גלגולו של הדוב – מחיית בר למתנת אפיקומן נהדרת. תמיר קרקסון מתאר את מרד גטו ורשה ההרואי שהחל בערב חג הפסח של שנת 1943 ונמשך 28 ימים. בפינתנו "טיפ בולאי" אנו ממליצים הפעם על ההגדה הבולאית של חג הפסח, שהודפסה על ידי התאחדות בולאי ישראל ובעריכתו של משה רימר.

בנוסף, כפי שכתבתי בגיליון הקודם, אנחנו שמחים להציג פינה חדשה בשם "אספנים מציגים". בפינה יתארח בכל גיליון אספן צעיר אחר, ויספר לקוראים על פריט, סדרה או נושא אחד מתוך אוסף הבולים שלו. בגיליון זה אנו מארחים את אורי ברון, בן 10, מגבעתיים. אורי התחיל לאסוף בולים בשנתיים-שלוש האחרונות, בהתחלה מכל העולם ובשנה האחרונה החליט להתמקד בבולי חלל. בנוסף, אורי הקים אתר המוקדש לנושא הבולאות ובה טיפים לאספנים ומאמרים בנושאים שונים פרי עטו. כתובת האתר היא www.bulaut.co.il, ואנו ממליצים לכם להיכנס ולהתרשם מהתוכן המעניין. אספנים צעירים נוספים המעוניינים לכתוב לפינה מתבקשים לכתוב למערכת, ואנו נשמח לארח אותם בגיליונות הקרובים.

בחודש הבא תתקיים תערוכת הבולים הבינלאומית בתל אביב. זו הפעם השנייה שישראל מארחת אירוע כזה ואנו מקווים לראות את כולכם שם. בתערוכה ייערכו פעילויות נוער רבות, אותן נתאר בהרחבה בגיליון הבא. כדאי להתכונן ולבקר באתר התערוכה בכתובת http://www.wscisrael2008.co.il/index_heb.htm. בתערוכה מאות תצוגות ומספר רב של אירועים, ואנו ממליצים לכם לקרוא עליהם באתר.

אנחנו רוצים לנצל את ההזדמנות ולאחל לכל הקוראים ובני משפחתם חג שמח. נצלו היטב את החופש ונתראה בגיליון הבא!

שלכם, שביט

שחרור העבדים בארצות הברית

דן שחורי

בתחילת המאה ה-17 החלה ההתיישבות בצפון אמריקה. שנים ספורות אחר כך כבר הובאו עבדים מאפריקה לשרת את האדם הלבן, בעיקר בעבודות החקלאות. מעניין לציין כי גם לדרום אמריקה הובאו עבדים (בעיקר לברזיל) במספרים גדולים בהרבה.

בשנת 1776 הוקמה ארצות הברית של אמריקה. המדינה כללה עם הקמתה שלוש עשרה מושבות, שכל אחת מהן היא מדינה עצמאית. לא נכנס כאן לסיבוכים הרבים של השיטה האמריקאית, אבל לענייננו חשוב לזכור כי למדינות הבודדות יש מידה רבה של עצמאות, אך הן כפופות לממשל המרכזי.

אברהם לינקולן.

לאחר הקמתה הנהיגה כל מדינה בארצות הברית חוקים אחרים ביחס לעבדות. ברוב המדינות הצפוניות הוכרזה העבדות כבלתי חוקית, ואילו במדינות הדרום היא נקבעה כמותרת. אחת הסיבות להבדל היא שמדינות הדרום היו חקלאיות בעיקרן, וכוח העבודה הזול של העבדים היה חשוב להן מבחינה כלכלית.

במהלך המאה ה-19 התרחבה ארצות הברית למערב. השטחים החדשים ביקשו להצטרף לאיחוד כמדינות עצמאיות, והקונגרס האמריקאי החליט בשנת 1820 כי בשאלת העבדות ינהגו לפי פשרה: במדינות הנמצאות בצפון לא תותר עבדות, ובמדינות בדרום היא תותר. פשרה זו, הקרויה פשרת מיזורי, החזיקה מעמד 34 שנה.

בשנת 1854 נחקק בקונגרס חוק קנזס-נברסקה. על פי חוק זה כל מדינה חדשה תוכל להחליט בעצמה אם העבדות תותר בשטחה או לא. החלטה זו ביטלה את פשרת מיזורי, והעבדות הפכה לנושא המרכזי בשיח הציבורי באמריקה.

בשנת 1860 נבחר אברהם לינקולן כנשיא ארצות הברית. לינקולן התנגד לעבדות, וביקש לאסור אותה לחלוטין בכל המדינות החדשות (אם כי הוא היה מוכן להתיר את העבדות בכל מדינות הדרום הקיימות).

הקרב בפורט סאמטר
פתח את מלחמת האזרחים.

ג'פרסון דייוויס, נשיא הדרום,
על גבי בול של "ארצות
הקונפדרציה של אמריקה".

בחירתו עוררה
התנגדות עזה
במדינות הדרום, ו-11
מהן פרשו מארצות
הברית והקימו את
בראש מדינה

"מדינות הקונפדרציה של אמריקה".
חדשה זו עמד הנשיא ג'פרסון דייוויס.

בין הקונפדרציה ובין ארצות הברית (25 המדינות הנותרות) פרצה מלחמה, הקרויה "מלחמת האזרחים האמריקאית". חמש שנים נמשכה המלחמה, והיא גבתה קורבנות עצומים משני הצדדים. תחילה רשמו מדינות הדרום (בפיקודו של הגנרל רוברט א. לי) שורה מרשימה של נצחונות. אך בתחילת 1864 הופקד צבא הצפון בידיו של הגנרל יוליסס גרנט. גרנט הביא לידי ביטוי את היתרונות של צבא הצפון, שהיה גדול יותר ונייד יותר (בזכות רשת הרכבות המפותחת בצפון ארצות הברית). באפריל 1865 נכנע הגנרל לי וביוני אותה שנה נכנעו הכוחות האחרונים של הדרום. מלחמת האזרחים האמריקאית תמה. מעט קודם לכן, באפריל 1865 נרצח אברהם לינקולן על ידי מתנקש. הוא לא זכה לראות את המלחמה מגיעה לסיומה. למעלה משש מאות אלף איש נהרגו במהלך המלחמה, ועוד כארבע מאות אלף נפצעו.

קרב גטיסברג העקוב מדם הוא אחד המפורסמים במלחמה.

מפקד צבא הצפון, גנרל יוליסס גרנט נבחר לימים להיות נשיא ארה"ב.

במהלך המלחמה הכריז לינקולן על שחרור כללי של העבדים בכל מדינות הדרום. הייתה זו הכרזה בעלת תוקף סימלי בלבד, כי מדינות הדרום ממילא לא הכירו בלינקולן כנשיא. אבל עם התקדמות צבאות הצפון שוחררו חלק ממדינות הדרום, ובכל מקום כזה בוטלה העבדות. בשנת 1865 בוטלה העבדות סופית בכל רחבי ארצות הברית באמצעות התיקון ה-13 לחוקה.

השחרורים בארצות הברית זכו, איפוא, בשחרור מעבדות. אבל מכאן ועד שיוויון זכויות מלא הדרך עוד ארוכה. אבל מאבק השחרורים כנגד האפליה הוא נושא לכתבה אחרת.

לתגובות: דן שחורי dansch@gmail.com

דובי צעצוע גיל רובין

דב בקרקס

כמעט כולנו זוכרים את החיבוק עם הדובי שהיה לנו בילדותנו.

מזה למעלה ממאה שנה משמשים הדובים כבני לוויה לבני אדם. הדוב, שבטבע נחשב כחיה אצילה, הפך לליצן בקרקסים ובירידים, ומשם הייתה הדרך קצרה להפוך לצעצוע לילדים.

בתחילת המאה התשע עשרה בנו יצרני הצעצועים, שהיו בעצם נגרי עץ, צעצועי דובים גדולים שנסעו על גלגלים (כמו סוסי עץ), ועליהם היו הילדים רוכבים. צעצועים אלו היו נפוצים בכל אירופה, והיו בעיקר נחלתם של ילדי העשירים.

ב-1880 הוקם בגרמניה המפעל הראשון לייצור בובות בד ממולאות: היה זה מפעלה של **מרגרט שטייף**, אשר לפני כן התפרנסה מייצור עצמי ומכירה של כריות לסיכות ומחטים עבור תופרות וחייטים. הציבור התלהב מאוד מהבובות שייצרה שטייף, וחיש מהר הגיעו הזמנות לכמויות גדולות. בעקבות ההצלחה של בובות הבד, החליטה מרגרט שטייף לייצר גם דובי צעצוע מבד. העיצוב נעשה על פי רשומים של דובים בגני חיות, פרי עבודתו של ריצ'רד, אחיינה של מרגרט. מאז שנת 1902 ועד היום ייצר מפעל שטייף כשבעה מיליון דובים ממולאים. חברת שטייף עודנה פעילה, והדובים מתוצרתה נחשבים לאיכותיים ביותר בשוק.

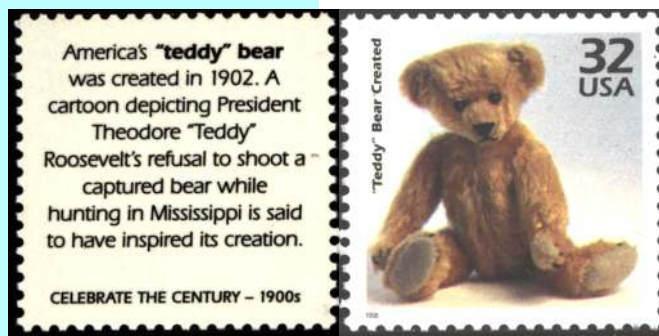

חותמת ביול של חברת שטייף

בתחילה יוצרו בובות הדוב עם גיבנת גדולה וחוטם ארוך, תוך נאמנות למראהו של הדוב בטבע. עם השנים התברר כי הילדים נרתעים במקצת מצעצוע המעוצב תוך שמירה על דיוק זיאלוגי, ומעדיפים גירסה מרוככת. כך נעלמה הגיבנת, האף התקצר והפנים התעגלו. היצרנים גם העלימו את הפה בעל השיניים המפחידות, ובמקומו יצרו לדוב חיוך רחב ושמח. כך נולד דוב ממין אחר, ידידותי יותר, איתו הילד מתקשר ברצון.

בובות הדוב נשמעות לתכתיבי האופנה, והחומרים מהם הן עשויות השתנו עם השנים. חלק מהדובים הישנים מלאים בנסורת, רפיה, קאפוק (סיב צמחי), ואילו הדובים החדשים מלאים בפוליאסטר. העיניים שהיו עשויות תחילה מכפתורים הפכו עם הזמן לעיני זכוכית, והיום שוב מיוצרות מפלסטיק, באיכות גבוהה. דגש מיוחד ניתן לאפו של

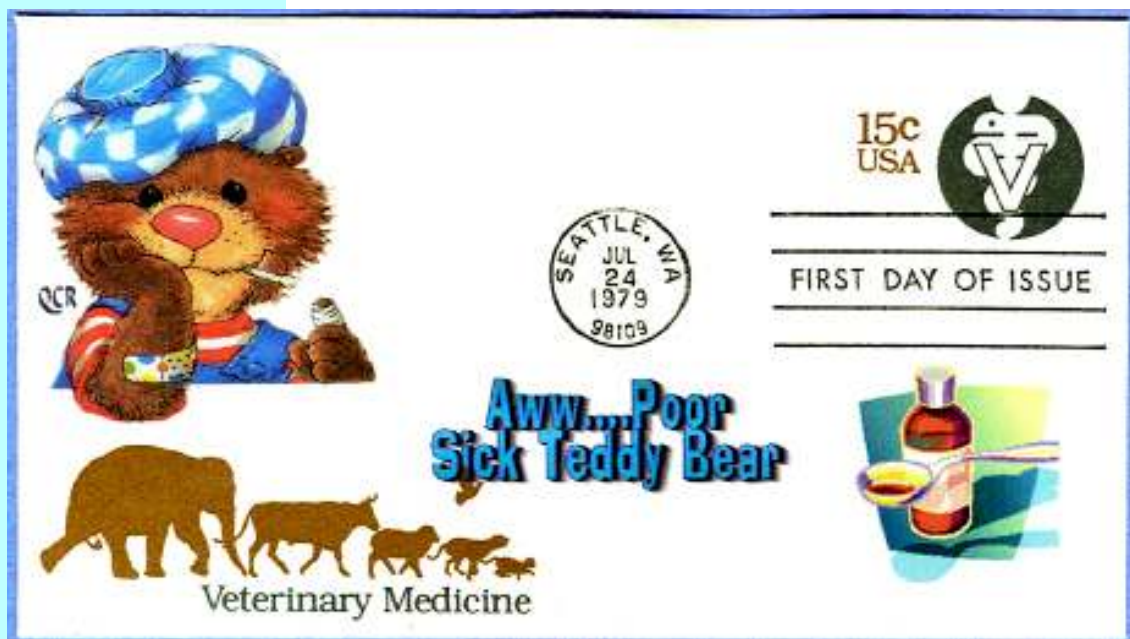
הדוב: אף תפור הוא סימן לאיכות גבוהה של הבובה, להבדיל מאף עשוי פלסטיק. אפו של הדוב מגדיר את אופיו, והוא יכול לשנות את כל הבעת פניו.

צדו האחורי של הבול האמריקאי מסדרת "חגוג את המאה" מתאר את סיפור "לידתו" של הדוב טדי.

סיפור מפורסם מספר על נשיא ארה"ב **טדי רוזבלט** שיצא לצייד, אך לא צד מאומה. עוזריו תפסו גור דובים וקשרוהו לעץ, והציעו לטדי לירות בו, אך הוא ריחם על החיה המסכנה, וסירב. קריקטורה שפורסמה בעיתון על המקרה נתנה תנופה אדירה ליצרני בובות הדובים. אחד היצרנים שלח מכתב לנשיא, ובקש להשתמש בשמו כשם לדובים שייצר. רוזבלט הסכים,

ומאז נקראים הדובים טדי (Teddy Bear). כדי להמחיש את חשיבותו של הדוב "טדי" בתרבות האמריקאית, די אם נציין כי הציבור האמריקאי בחר בו להיכלל בסדרת "חגוג את המאה", כאחד המציינים התרבותיים של העשור הראשון של המאה העשרים.

הדוב טדי חולה! כליל ועליו הדפסה פרטית.

בובות הדוב מילאו תפקיד חשוב בהיסטוריה. רבים מהילדים שהופרדו מהוריהם באזורי הקרבות במלחמות העולם הראשונה והשניה בחרו לקחת עימם את הדובי שלהם, מזכרת לבית שרחק. בין הילדים לבובות הדובים נוצר קשר מיוחד: הילדים מעניקים לדובים חיבה, והם מעניקים לילדים ביטחון. הדובי הוא בבחינת חבר של הילדים, ומאחר שאינו בן אנוש ואינו עונה אין הילד חש מאוים מהדוב. זהו מאפיין פסיכולוגי העונה על צורך בסיסי של הילד.

דובי צעצוע עלולים גם להיות יקרים. בשנה שעברה מלאו לחברת שטייף 125 שנה, ולכבוד המאורע הם ייצרו סדרה מצומצמת (ובה – איך לא? – 125 פריטים) של דובים יקרים במיוחד. הפרווה של דוב מסדרה זו עשויה סיבי זהב, העיניים מכילות 20 יהלומים זעירים, והכול במחיר השווה לכל נפש – \$76,000. הדוב היקר ביותר בהיסטוריה הוא מתוצרת שטייף (1905), ונכלל בעיזבונו של **הקולונל הנדרסון**. הדוב הזה ליווה את הקולונל מימי ילדותו, ושירת עימו לכל אורך מלחמת העולם השנייה. בשנת 1994, לאחר מותו של הקולונל, הוא נמכר במכירה פומבית בסכום שיא של \$195,000.

גיל רובין הוא אספן של צעצועים עתיקים, צעצועי פח ודובי צעצוע.
כתובתו לצורך תגובות: ke1234@bezeqint.net

הדובי הבולאי המפורסם ביותר

הדוב הבולאי המפורסם ביותר הונפק ב-5.6.96 על ידי הדואר בניו זילנד. זהו בול צדקה בערך נקוב של 40 סנט, עם תוספת 5 סנט לבריאות הילדים. הבול נועד לעודד הורים לחגור תינוקות במושב מיוחד, ומה מעודד יותר מדובי הנותן דוגמה עצמית? הבול בעיצוב זה הוכן בשלוש גרסאות – רגילה, דביקה מאליה, ובתוך גליון מזכרת עם בול נוסף.

אלא שבעיון נוסף בבול ניתן להבחין שהדובי (ולכן גם התינוק) יושב עם פניו לכיוון הנסיעה, בעוד שתינוקות אמורים לשבת וגבם לכיוון הנסיעה! הייתכן כי הדובי, ידידו הטוב ביותר של הילד, יהיה טועה ומטעה!?

הטעות בעיצוב נתגלתה בזמן, והדואר הניו-זילנדי החזיר את הבולים והשמיד אותם. במקום זאת הופצו בולים מהם נמחק הדובי המטעה. הבולים החדשים הופצו בזמן, ובכך היה אמור להיגמר הסיפור כולו.

אלא שטעות גוררת טעות: בשני משרדי דואר הופצו בטעות הבולים השגויים ביומיים הראשונים למכירה

לקהל הרחב. קצת יותר מאלף בולים רגילים וקצת יותר מחמש מאות בולים דביקים מאליהם נמכרו עד שנגלתה הטעות השניה. לפי קטלוג סקוט מחירו של בול שגוי כזה עומד על \$1500 - הרבה פחות ממחירו של דוב שטייף בן מאה שנה. ובכל זאת, עבור אלו שקנו את הבולים הללו בארבעים וחמישה סנט באשנב הדואר הפכה קומדית הטעויות הזו למשתלמת ביותר.

מרד גטו ורשה

תמיר קרקסון

מרד גטו ורשה, אשר פרץ בערב ליל הסדר, 19 באפריל 1943, ונמשך קרוב לחודש, הוא המרד היהודי הגדול והמשמעותי ביותר בתקופת השואה. מרד זה נחשב לסמלה המובהק של ההתנגדות היהודית לנאצים ולעוזריהם.

החל מראשית שנות הארבעים בנו הנאצים גטאות בהם רוכזו יהודי אזור מסוים. מטרת הגטאות הייתה לשלוט בחיי היהודים בצורה קלה יותר – להשפילם, להרעיבם (לעיתים עד מוות), לגייסם לעבודות כפייה, ולבסוף, להקל על שליחתם אל מותם. גטו ורשה היה הגטו הגדול ביותר בכל רחבי אירופה ומנה ב"שיאו" כ-450,000 איש בצפיפות נוראית ובתנאים מחרידים.

בשנת 1942 החלו הנאצים במבצעי **אקציות** ("פעולות" בגרמנית) שמטרתם איסוף יהודים מן הגטו וריכוזם, על מנת לשלוח אותם אל מחנות המוות. האקציות התכופות הקטינו את מספרם של יושבי גטו ורשה מ-350 אלף ל-60 אלף (!) תוך שנה אחת בלבד. היהודים אשר נותרו בגטו סרבו "ללכת כצאן לטבח", וניצני המרד התחילו להיווצר.

בגטו התגבשו שני ארגוני מורדים. הארגון הראשון הוקם עוד בשנת 1940 ונקרא "הארגון הצבאי היהודי", **אצ"י**, בראשותו של פאוול פרנקל. רוב חבריו היו חברי תנועות מהפלג הימני של הקשת הפוליטית. בעקבות האקציות הוקם ארגון שני, "הארגון היהודי הלוחם", **אי"ל**, מקרב תנועות הנוער הסוציאליסטיות השמאלניות. הארגונים דנו עם זה על שיתוף פעולה אפשרי, אבל בשל המחלוקות הפוליטיות הקשות לא הצליחו לעשות זאת, וכתוצאה כל ארגון השתתף במרד נגד הנאצים בצורה עצמאית.

מנהיג האי"ל היה **מרדכי אנילביץ'** (1919-1943), מתנועת "השומר הצעיר". אנילביץ' פיקד על המרד מטעם האי"ל, ונהרג במהלכו. על שמו קרוי קיבוץ **יד מרדכי**, אשר מדרום לאשקלון, ובקיבוץ מוצב פסל המנציח את זכרו. חלקו העליון של הפסל הונצח בבול לזכר עשרים וחמש שנה למרידות בגטאות ובמחנות שהונפק בשנת 1968. בשובר הבול מופיע ציטוט מן הכתובים: "**אלה אזכרה...**" (תהלים, מ"ב, 5). עלינו לזכור לעד את מורדי גטו ורשה, הלוחמים האמיצים בגזירת הגורל הארורה אשר הנחיתו הנאצים על יהודי אירופה.

ישראל הנפיקה בול נוסף לזכרם של לוחמי אי"ל. בבול זה שהונפק בשנת 1985, מופיעים בני הזוג **צביה לובטקין** (1978-1914) ו**יצחק (אנטק) צוקרמן** (1981-1915). השניים, מתנועת

"דרור-החלוצ", היו מראשי המורדים מטעם אי"ל. צוקרמן היה סגנו של אנילביץ' והאחראי על חימוש. לובטקין הייתה בכירה במפקדת הארגון. השניים שרדו את המלחמה ואת המרד, עלו לארץ-ישראל והקימו בשנת 1949 את קיבוץ **לוחמי הגטאות** בגליל המערבי. בקיבוץ זה ישנו מוזיאון מרשים להנצחת השואה.

בארגונים אצ"י ואי"ל יחד היו כ- 800 לוחמים. הנשק ברשותם היה מתוצרת עצמית או הוברח מהמחתרת הפולנית. לקראת המרד הקימו המורדים רשת בונקרים תת קרקעיים, מהם תקפו את הנאצים במהלך המרד.

הנאצים ועוזריהם נכנסו לגטו בערב פסח, 19 באפריל 1943, במטרה לחסלו. הכוח מנה כ- 2,000 איש, וכלל משוריינים וטנקים. מיד כשהגיעו לגטו נתקלו בהתנגדות כבדה של הלוחמים היהודים. המורדים ירו על הגרמנים וגרמו להם לאבידות קשות, תוך שהם מתבצרים בבונקרים שחפרו. כתגובה החלו הגרמנים לשרוף את בתי הגטו בזה אחר זה. המורדים היהודים התקשו להשיב מלחמה – הבונקרים הפכו למלכודות חנק, והמורדים שנמלטו לפני השטח נורו. עד ה- 16 במאי 1943 נמשכה הלחימה מבית לבית. בשמונה במאי נהרגו אנילביץ' ורבים מחברי מפקדתו. אחרים שלחו יד בנפשם, ובלבד שלא יפלו חיים בידי הגרמנים. ביום האחרון למרד, פוצצו הגרמנים את בית הכנסת הגדול בורשה. צעד סמלי זה שם סוף למרד האמיץ. גנרל שטרופ, מפקד הכוחות הנאציים, דיווח למפקדיו: "גטו ורשה איננו עוד".

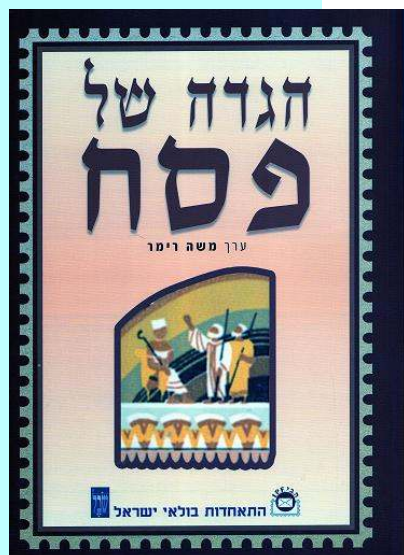

חורבותיו של גטו ורשה לאחר המרד, נראות בבול לזכר חמישים שנה למרד בגטאות ובמחנות, אשר הונפק בהנפקה משותפת עם פולין בשנת 1993. בשובל הבול נראים גדרות התיל שסביב מחנות ההשמדה. מרידות התרחשו ברוב הגטאות ומחנות המוות באופן אישי או קבוצתי, אך הייחוד במרד גטו ורשה היה שהוא היה המרד הגדול ביותר ושכל תושבי הגטו השתתפו בלחימה. זו הסיבה שהמרד הפך לסמל לגבורה היהודית בתקופת השואה ונבחר לשמש כנושא העיצוב העיקרי בבול.

על אף ניצחונם של הנאצים, לוחמת היהודים הגיבורים לא נשכחה. **יום הזיכרון לשואה ולגבורה** בישראל נקבע לכ"ז בניסן, התאריך העברי של היום בו החל המרד (19 באפריל) כפי שחל בתאריך הלועזי בשנת 1955. קיבוצים, יישובים אחרים ומוזיאונים הוקמו לשם הנצחת המרד.

לתגובות ניתן לפנות לתמיר בכתובת: karkason@gmail.com

טיפ בולאי – הגדה בולאית לפסח שביט טלמן

התאחדות בולאי ישראל הוציאה הגדה מיוחדת של פסח עם איורים של בולים. ההגדה בעריכתו של **משה רימור** מספרת על יציאת מצרים וכוללת את כל הטקסט המסורתי המלא. לצד הסיפור מביאה ההגדה עובדות בולאיות שונות, ורובן משעשעות מאד, מעולם הבולים.

לדוגמה סרקנו עבורכם שני קטעים מתוך ההגדה בולאית. הקטע הראשון נותן פרשנות אחרת למצוות ה"יחץ" אשר בהגדה:

יחץ...

מתכנני הבולים מנסים ללא הרף לגוון, ולהמציא דרכים חדשות לעיצוב בולים מעניינים. פיצול התמונה הסופיעה על הבול, וחלוקתה בין שני בולים סמוכים, גם יוצרת עניין וגם מועילה מבחינה מסחרית. אספן בולים, המעוניין לראות את התמונה השלמה, ירכוש לפחות שני בולים, ולא יוכל להסתפק בכישת בול בודד.

יחץ...

מה יעשה פקיד דואר, שחטר לו במלאי בול בערך נקוב מסויים? בעבר, מקובל היה הנהג לקחת בול בעל ערך נקוב כפול ולחתוך אותו לשני חצאים. היו גם מקרים בהם רשויות הדואר ניסו לחסוך ולנצל מלאי בולים בעריכים שלא נדרשו עוד, על ידי הדפס רכב של עריכים נמוכים יותר, תוך חציית הבול לשני חלקים.

בשנת 1912, במושבה הפורטוגלית בהודו, חולקו בולים ישנים משנת 1898 לשני חלקים והודפסו עליהם עריכים חדשים.

בשנת 1911, במושבה מקאו שבדרום סין, הודפסו על גבי בולים ישנים משנת 1900, עריכים חדשים ופס אלכסוני אדום.

בול בערך של פני אחד, שהונפק במושבה ידרום אוסטרליה בשנת 1899, נחתך ושימש כבול למשלוח עיתון, במחיר של חצי פני.

הקטע השני מופיע בצמוד להסברים על ביעור החמץ. בקטע זה מסבירה ההגדה כיצד לבער מאוסף הבולים את הבולים הפגומים:

יש להרחיק ולבער מהאוסף את הבולים הפגומים. בולים קרועים, מקומטים, מלוכלכים או מוכתמים, מכערים את האוסף ומפחיתים מערכו.

פסול בעט

חותמת גלים

מקומט

קרוע

חסרה שן

חותמת מרחה

"חלוד"

חשוב במיוחד להקפיד ולהרחיק מהאוסף בולים בעלי כתמים חומים, הנראים ככתמי חלודה. המדובר בסוג של פטריה, אשר בתנאי לחות טאחות בנייר, ועלולה להתפשט ולהדביק בולים נוספים. כדי להקטין את הסיכוי להדבקת הבולים בפטריה זו, יש לאוורר לעיתים תכופות את אלבומי הבולים ולהחזיקם במקומות יבשים.

במקרים מסוימים ניתן להסיר את הכתמים על ידי שטיפת הבול במים. רצוי לשאול בעצתו של בולאי מנוסה לפני שמשליכים את הבול.

ניתן להזמין את ההגדה דרך התאחדות בולאי ישראל בטלפון 03-6295547, או במייל info@israelphilately.org.il

אספנים מציגים

ובפינה אורי ברוך, בן 10, מגבעתיים, אוסף בעיקר בולי חלל

מי שישתכל על הבולים של מדינת ישראל למשל, יראה בולים יפים שקשורים למדינה. בולים על ראשי ממשלות ונשיאים, נופים בארץ ישראל ועוד נושאים שמאפיינים את המדינה. על בול של מדינת ישראל למשל, לא תראו בולים של פוקימון, דיג'ימון, בריטני ספירס, מדונה, פו הדוב, הארי פוטר ועוד נושאים פופולאריים כאלו.

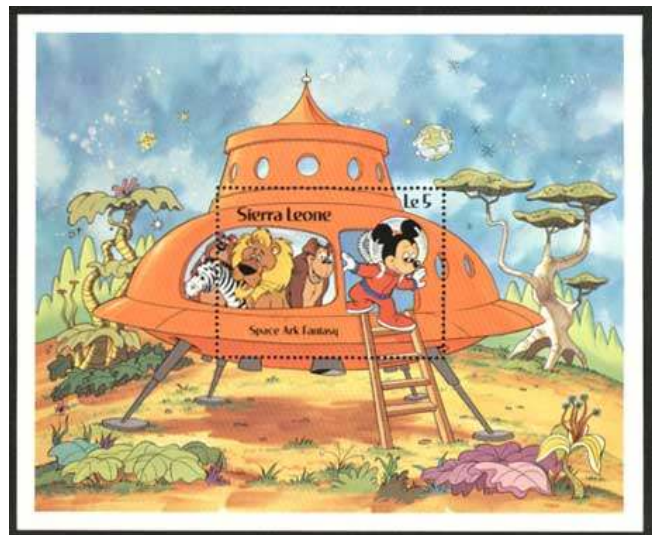
לאחרונה, מדינות מוציאות בולים "מגנבים" – בולים על תוכניות טלוויזיה, סרטים או כוכבי פופ. הנה למשל, מספר דוגמאות לבולים כאלו, על נושאים מוכרים במיוחד.

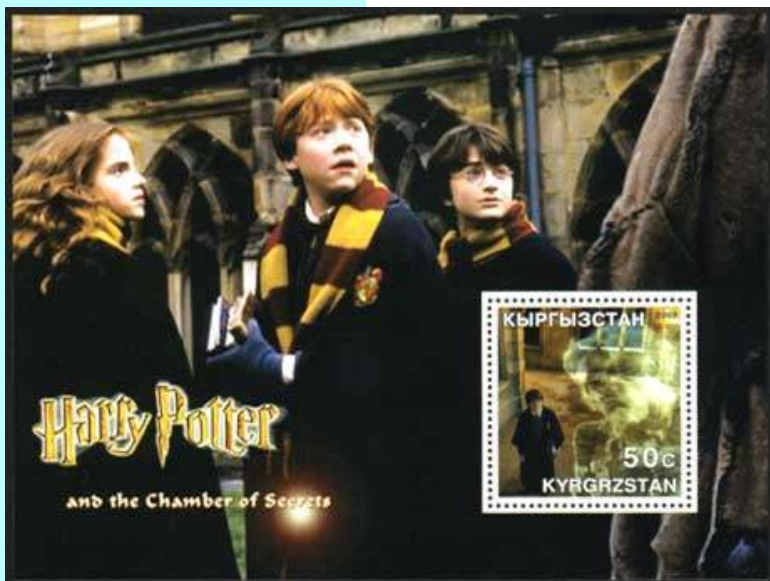
בתמונה תוכלו לראות גיליון בולי סדרת הטלוויזיה "פוקימון" שהוציאה המדינה מזרח טימור בשנת 2001. בבולים ניתן לראות את הפוקימונים, בול לכל פוקימון (!). למי שלא צופה או צפה ב"פוקימון", הפוקימונים הם יצורים אותם ילדים אוספים.

מהבולים הנפוצים בעולם הם בולי דיסני. עד סוף שנת 1999 הוציאו בעולם 4596 בולי דיסני, זה המון בולים בשביל נושא אחד! משנת 1999 יוצאים פחות בולים על דיסני כי יש בעיית זכויות יוצרים.

בדף המזכרת אנו רואים את מיקי מאוס נוחת עם חיות ביער בחלל. לבול קוראים "פנטזיה בחלל – מיקי עם חיות" והוא הונפק על ידי מדינת סירה לאונה.

מדינת קירגיסטן הוציאה בשנת 2002 בול בנושא הארי פוטר. לפניכם דף מזכרת של אחד מהבולים. בדף אתם יכולים לראות את הארי, רון והרמיוני בהוגוורטס. הבול מראה את הארי מסתכל על רוח הרפאים ניק-כמעט-בלי-ראש אחרי שהפך לאבן. התמונות לקוחות מהסרט "הארי פוטר וחדר הסודות".

חוץ מהבולים האלו יוצאים עוד המון בולים "מגניבים", בכל הנושאים.

איסוף מהנה!

לתגובות ניתן לפנות לאורי בכתובת: uri.brun@gmail.com
כמו כן תוכלו לבקר באתר של אורי בכתובת: www.bulaut.co.il ואף להשתתף בחידון בולאי נושא פרסים באתר.

ומה דעתכם? האם ישראל צריכה להוציא יותר בולים בנושאים "מגניבים" כהגדרתו של אורי? אולי שמא להיפך – האם ישראל צריכה להתמקד אך ורק בנושאים לאומיים? נשמח לשמוע ולפרסם את דעתכם. כתבו לנו: nosonchik@gmail.com

חידון מספר 4

איזו המדינה?

איזו מדינה הנפיקה את הבול שלפניכם?

- א. אוסטרליה
- ב. מונגוליה
- ג. בולגריה
- ד. הונגריה

מי האיש?

מי האיש הנראה כאן? _____
הוא התפרסם במאבקו כנגד חוקי ה- _____
בשנת 1993 זכה בפרס _____

זהה את האתר

מהו המבנה הנראה בבול?
באיזו מדינה הוא נמצא?
מה המקבילה הישראלית שלו?

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 באפריל. הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות יוגרל פרס בולאי מתנת התאחדות בולאי ישראל. התשובות לחידות ושמות הזוכים יפורסמו בגליון הבא.

פתרונות חידון מספר 3

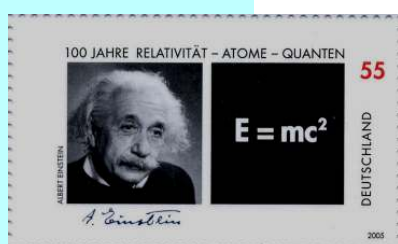

איזו המדינה?

התשובה הנכונה היא א' – Hellas היא יוון.

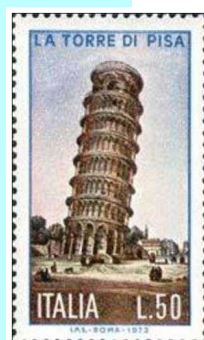
מי האיש?

האיש הנראה בבול הוא אלברט איינשטיין, מדען יהודי שנולד בגרמניה. בשנת 1905 גילה איינשטיין את תורת היחסות, ובשנת 1921 זכה בפרס נובל. לאחר פטירתו של נשיא המדינה הראשון, ד"ר חיים וייצמן, הוצע לו להיות נשיא מדינת ישראל.

זהה את האתר

האתר הוא המגדל הנטוי בפיזה שבאיטליה. ככל הנראה ערך המדען הדגול גלילאו גליליי במגדל זה את הניסויים אשר הוכיחו כי זמן הנפילה של גופים אינו תלוי במשקלם.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה שמו של **רן רינקר** בן ה-16 והוא זוכה בפרס בולאי מתנת התאחדות בולאי ישראל.

[מכתבים למערכת:](#)

לכל תגובה הצעה או שאלה, ניתן לפנות אלינו בכתובת:

nosonchik@gmail.com

